

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ
ਫਾਲਸ਼ਾ ਅਤੇ ਦੁਆ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜੇ.ਜੇ.
ਰਤੀ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਮਾਮ ਚੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1953 ਦੀ ਰੈਗੂਲਰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 13.

1958
ਨਵੰਬਰ, 14

ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਐਕਟ (1913 ਦਾ 1)-ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ-ਲੈਣ-ਦੇਣ
ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਭਾਵੇਂ ਵਿਕਰੀ-ਬੋਝ ਸਬੂਤ ਦਾ- ਕਿਸ 'ਤੇ ਝੂਠ ਬੋਲਦਾ ਹੈ-ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ
ਜ਼ਾਬਤਾ (V. 1908)-ਸੈਕਸ਼ਨ 100-ਸਾਬਤ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਅਨੁਮਾਨ-ਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ।

(1) 134 ਪੀ.ਆਰ. 1907।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਪਾਇਰਾਟਿਕਲ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮਾਲਕ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਿਸ ਨੂੰ ਚਾਹੇ ਉਸ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦੇਵੇ, ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਮਾਲਕ ਦੇ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਰੋਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ, ਜੋ ਇੱਕ ਹਮਲਾਵਰ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਵੇਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਤਰਜੀਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ; ਜੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਤਾਂ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਅਸਫਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਨਬੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਗੋਪਨੀਯਤਾ ਅਤੇ ਸੰਖੇਪਤਾ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ। ਇਹ ਰੁਝਾਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਤਰੱਕੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਰੁਕਾਵਟ ਅਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣਾ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। .. ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਜੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਮੰਨਣ ਲਈ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਪਸੰਦ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਿਤ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਟਰ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਜਾਇਜ਼ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਹਰਾ ਸਕੇ। ਜੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਯੰਤਰ ਅਪਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਵਿਕਰੀ ਕੀਤੇ ਜ਼ਮੀਨਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹੱਕ ਹੈ। ਇੱਕ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਟਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਵਿਕਰੀ ਮੰਨਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ, ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤੋਹਫਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਢੁਕਵਾਂ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ 'ਤੇ ਇਹ ਬੋਝ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰ ਸਕੇ ਕਿ ਉਹ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਵਿਕਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਸਿਰਫ ਕਿਉਂਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸੌਦੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਸਲੀ ਅਤੇ ਸੌਚੇ ਤੋਹਫੇ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਹਨ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਕੱਢਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਸੌਦੇ ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਉਚਿਤ ਅਨੁਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਗਲਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ,

ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵੀ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਕੇਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਸੌਦੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਸਲੀ ਤੋਹਫਾ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗਲਤ ਪਹੁੰਚ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਇਆ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ।

I.D.Dua, J. ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਸਿੰਘ, ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਰੋਹਤਕ, ਮਿਤੀ 29 ਨਵੰਬਰ, 1952 ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ। ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਸਾਰ ਚੰਦ, ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ, ਰੋਹਤਕ, ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਮਿਤੀ 3 ਜਨਵਰੀ, 1951 ਨੂੰ, ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ 25370 ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਗਾਊਂ ਛੋਟ ਦੇ ਕੇ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 6, ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ 3 ਮਾਰਚ 1951 ਤੱਕ ਲਾਗਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਡੀ.ਕੇ.ਮਹਾਜਨ ਮੂਲ ਰਾਜ ਮੂਲਿਕ ਅਤੇ ਐਨ.ਐਨ.ਗੋਸਵਾਮੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਡੀ. ਐਨ: ਅਗਰਵਾਲ, ਰਾਜਿੰਦਰ ਨਾਥ ਨਾਲ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ

ਨਿਰਣਾ

ਦੁਆ, ਜੇ.- ਇਹ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਰੋਹਤਕ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਅਪੀਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੋਹਫੇ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਈ ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਮੁਦਈਆਂ ਕੋਲ ਉਕਤ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦਾ ਪੂਰਵ-ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਸੂਰਜ ਭਾਨ ਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ 19 ਦਸੰਬਰ 1946 ਨੂੰ 101 ਵਿੱਘੇ ਅਤੇ 9 ਬਿਸਵੇ ਦਾ 5/6 ਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਸ਼ਾਮਲਾਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ: 2 ਤੋਂ 6 ਦੀ 8,000 ਰੁ. ਰਕਮ ਲਈ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਗਿਰਵੀ ਚਾਰਜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੰਤਕਾਲ ਨੂੰ 26 ਦਸੰਬਰ 1948 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਇਹ ਪਰਿਵਰਤਨ, ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਜੋਂ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਜੋ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਜਮਾਂਦਰੂ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਿਸਵੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 6 ਤੱਕ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਖਰੀਦ ਦੇ ਤਰਜੀਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ 12,000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਚਾਰਜ ਦੇ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਮੁਦਈ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ 8,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ ਅਗਾਊਂ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੀਤਾ।

Rati Ram
and others
v.
Mam Chand
and others

I.D.Dua, J.

ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸੌਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਾਹਰੋਂ-ਬਾਹਰ ਤੋਹਫ਼ਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਸਨ, ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਕੁਦਰਤੀ ਪਿਆਰ ਕਾਰਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਪੂਰਵ-ਇੰਪਸ਼ਨ ਦੇ ਤਰਜੀਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪਿੰਡ ਦੇ ਬਿਸਵੇਦਾਰ ਸਨ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰੀ ਮੁੱਲ 75,000 ਰੁਪਏ ਸੀ। ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ:-

1. ਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 1 ਦੁਆਰਾ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 2 ਤੋਂ 6 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵੇਚੀ ਗਈ ਸੀ?
2. ਵਿਕਰੀ ਮੁੱਲ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨੇਕੀ ਨਾਲ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ?
3. ਬਾਜ਼ਾਰੀ ਮੁੱਲ ਕੀ ਹੈ?
4. ਜੇਕਰ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 1 ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 6 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਤਰਜੀਹੀ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ?
5. ਰਾਹਤ.

Rati Ram
and others
v.
Mam Chand
and others
I.D.Dua, J.

ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 1 ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 4 ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਰੋਸੇ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ। ਮੁਦਈ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਮੰਗੇ ਗਏ ਸਨ। ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਪ੍ਰਤੱਖ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਨਾਮੰਨਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੁਝ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ:-

- (i) ਸੂਰਜ ਭਾਨ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ 21 ਸਾਲ ਦਾ ਸੀ।
- (ii) ਬੇਗਾਨਗੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਰਕਬਾ 121 ਵਿੱਘੇ ਅਤੇ 15 ਬਿਸਵੇ ਸੀ।
- (iii) ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 12,000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਚਾਰਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ।
- (iv) ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਤੋਹਫ਼ੇ ਲਈ ਉਸਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ 12,000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰ: 2 ਤੋਂ 6 ਨੂੰ 101 ਵਿੱਘੇ ਅਤੇ 9 ਬਿਸਵੇ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਇਸ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਵੀ ਲਗਭਗ ਇਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਬਜ਼ਾਰੀ ਮੁੱਲ 37,370 ਰੁਪਏ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ; ਇਸ ਮੌਰਗੇਜ ਚਾਰਜ ਵਿੱਚੋਂ 12,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ

ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ 25,370 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

Rati Ram
and others
v.
Mam Chand
and others

I.D.Dua, J.

ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਸ੍ਰੀ ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ ਨੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸੌਦੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਨਿਰਪੱਖ ਅੰਦਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਪ੍ਰੀ-ਐਪਟਡ ਹੋਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਸਹੀ ਹੈ। ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ (1882 ਦਾ ਐਕਟ IV) ਦੀ ਧਾਰਾ 54 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

"ਸੇਲ' ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਅੰਸ਼-ਅਦਾਇਗੀ ਅਤੇ ਅੰਸ਼-ਵਾਅਦੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਬਦਲੇ ਮਾਲਕੀ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਹੈ।"

ਮੌਜੂਦਾ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਬਿਲਕੁਲ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਅਦਾਇਗੀ ਅਤੇ ਅੰਸ਼-ਵਾਅਦੇ ਦੇ ਬਦਲੇ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸਬੂਤ ਤੇ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਆਉਣ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੱਢੇ ਗਏ ਅਨੁਮਾਨ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ। ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਇਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸੂਰਜ ਭਾਨ ਹੋਰ ਸਮਝਦਾਰ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਤੋਹਫ਼ਾ ਨਾ ਦਿੰਦਾ। . ਅਜਿਹੀ ਖੋਜ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਹੈ।

Rati Ram
and others
v.
Mam Chand
and others
I.D.Dua, J.

ਇਸ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਸੂਰਜ ਭਾਨ ਦਾ ਪਿਤਾ ਲਾਇਕੂ, ਰਾਮਜੀ ਲਾਲ ਦਾ ਅਸਲੀ ਭਰਾ ਹੈ ਜੋ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਭੈਣ ਨਾਲ ਵਿਆਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਦਾਨੀਆਂ ਦਾ ਪਿਤਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੁਝ ਸਬੰਧ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੂਰਜ ਭਾਨ (ਜਦੋਂ ਉਹ ਨਾਬਾਲਗ ਸੀ) ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੇਠ ਲਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚੋਂ ਉਸ (ਸੂਰਜ ਭਾਨ, ਨਾਬਾਲਗ) ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਕੀਤੀ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੁਝ ਸਬੂਤ ਇਹ ਵੀ ਹਨ ਕਿ ਸੂਰਜ ਭਾਨ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਰਤੀ ਰਾਮ ਸਮੇਤ ਦਾਨੀਆਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਲਈ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਵਜੋਂ ਰੱਖਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੀ ਚਾਦਰ ਹੇਠ ਛੁਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਚਾਰਜ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ 25,370 ਰੁਪਏ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੀਮਤ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਅੰਸ਼-ਵਾਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਸ਼-ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ, ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਾਲ, ਕੇਸ ਦੇ ਇਸ ਅਸਲ ਪਦਾਰਥਕ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਕੀਮਤ ਦਾ ਪੂਰਾ ਜਾਂ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਜੇਕਰ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇੱਕ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਦਈਆਂ ਲਈ, ਜੋ ਸੂਰਜ ਭਾਨ ਦੇ ਜਮਾਂਦਰੂ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਦਈਆਂ ਲਈ ਸੂਰਜ ਭਾਨ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੀ ਮੁੱਲ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਂ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਰਸੀਦ ਜਾਂ ਸੂਰਜ ਭਾਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਕੀਮਤ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਇੱਕ ਉਪ-ਸਥਿਰ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕੀਮਤ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਜਾਂ ਕੀਮਤ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਇਸ ਅਟੱਲ ਸਿੱਟੇ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਕਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ

ਦਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸੂਰਜ ਭਾਨ ਨੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਦਾਨੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਨੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕੀਤੀ ਪਰ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸੌਦੇ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰਵ-ਇੰਪਸ਼ਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਸਮੁੰਦਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮਾਲਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਿਸ ਨੂੰ ਚਾਹੇ ਉਸ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਮਾਲਕ ਦੇ ਹੱਕ 'ਤੇ ਇੱਕ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ; ਇਸ ਲਈ, ਇਸਦਾ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਅਰਥ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ, ਜੋ ਇੱਕ ਹਮਲਾਵਰ ਹੈ, ਨੂੰ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਸਦਾ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਤਰਜੀਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਅਸਫਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਨੀਤੀ ਅਜਨਬੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਗੋਪਨੀਯਤਾ ਅਤੇ ਸੰਖੇਪਤਾ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਬਦਲੀ ਹੋਈ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰੁਝਾਨ ਸਮਾਜ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਤਰੱਕੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਰੁਕਾਵਟ ਅਤੇ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਵਜੋਂ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜੋ ਉਸਦੀ ਪਸੰਦ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਸਾਰੇ ਜਾਇਦਾਦ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਿਤ ਅਗਾਊਂ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹ ਹੈ। ਜੇ, ਇਸ ਲਈ, ਸੂਰਜ ਭਾਨ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਯੰਤਰ ਅਪਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕੀਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਕਰੀ ਵਜੋਂ ਮੰਨਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ,

Rati Ram
and others
v.
Mam Chand
and others
I.D.Dua, J.

Rati Ram
and others
v.
Mam Chand
and others
I.D.Dua, J.

ਸੂਰਜ ਭਾਨ ਲਈ ਦਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਤੋਹਫ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਉਚਿਤ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਚਿਰਾਘ ਦੀਨ ਬਨਾਮ ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੀਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (1) ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਨਾ 209 'ਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਹਵਾਲੇ ਲਈ:-

“ਸੱਚਮੁੱਚ, ਡੀਡ ਇੱਕ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਤੋਹਫ਼ਾ (ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜ਼ਾ ਬਾਗਾਂਵਾਲਾ ਵਿੱਚ 12 ਕਨਾਲ 2 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ) ਨੱਥੂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਚੰਗੇ ਮਿੱਤਰ, ਚਿਰਾਘ ਦੀਨ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਕੁਝ ਵਾਪਸੀ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਡੀਡ, ਕੁਝ ਹੱਦ ਤਕ ਭੋਲੇਪਣ ਅਤੇ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ, ਇਤਫਾਕਨ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੀਮਤ 1,000 ਰੁਪਏ ਹੈ। ”

ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਉਸ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਮੰਨਿਆ। ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਇਸ ਸੌਦੇ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਵਜੋਂ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ, ਇਹ ਸਹੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਅੰਤਮ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ। ਸਾਡੇ ਲਈ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ। ਚਿਰਾਘ ਦੀਨ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਅਤਿ ਸਤਿਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ 'ਤੇ ਇਹ ਬੋਝ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਪਰੀ-ਐਂਪਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਇੱਕ ਅਸਲ ਅਤੇ ਸੱਚੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਜੋਂ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਹਨ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਕੱਢਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੀਮਤ

(1) P.R. 1916.

ਡੀਡ ਵਿੱਚ 1,000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ., ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨਾਲ ਕਾਫ਼ੀ ਤੋਲਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਤੱਥ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ ਇਹ ਐਸ. ਮਸੀਹ ਹਸਨ ਬਨਾਮ ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), ਬਹਾਵਲ ਬਨਾਮ ਅਮੀਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (2) ਅਤੇ ਠਾਕੁਰ ਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਤੁਲਸੀ ਦਾਸ (3) ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੇ ਕਿ ਉਹ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਮਾਨਤਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਗੁਲ ਮੁਹੰਮਦ ਬਨਾਮ ਤੋਤਾ ਰਾਮ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ (4) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਨਕਦ ਭੁਗਤਾਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਫਿਰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਅਵਿਭਾਜਿਤ (ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਸਚੇਂਜ) ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

Rati Ram
and others
v.
Mam Chand
and others
I.D.Dua, J.

ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਖ਼ਤ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ, ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਵਿਕਰੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੋੜਾਂ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ, ਵਿਕਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਉਚਿਤ ਅਨੁਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਗਲਤੀ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵੀ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

(1) A.I.R. 1947 Lah. 320.
(2) A.I.R. 1939 Lah. 343.
(3) 70 P.R. 1890.
(4) 31 I.C. 221.

Rati Ram
and others
v.
Mam Chand
and others
I.D.Dua, J.

ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕਿ ਕੀ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੱਚਾ ਤੋਹਫ਼ਾ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਇਹ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਪਹੁੰਚ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ।

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਮੈਂ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਕੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।

ਫਲਸ਼ੋ, ਜੇ.-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ

ਆਰ.ਐਸ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਿਸ਼ਵ ਰਿਸ਼ੀ
(ਟਰਾਂਸਲੇਟਰ)